

**INNLEDNING TIL INNSTILLING OM REKRUTTERINGSARBEID
I NORDLAND NORD krets - Distrikt 11 av NTL.**

Jeg er bedt av styret i NTL NORDLAND NORD D11 om å lage utkast til en innstilling om rekrutteringsarbeide for trekkspill i vår krets.

Jeg startet arbeidet tidlig i februar i år, hvor jeg gjorde en del observasjoner og diskusjoner med forskjellige kompetente personer både i miljøet og utenfor trekkspillmiljøet. Diskusjonen har stort sett dreid seg om hva vi egentlig mente med rekrutteringsarbeidet. Hva vi var ute etter?

Jeg innrømmer at oppgaven er komplisert, og mange før meg har gjort seg mange tanker hva som må til for å få flere utøvere til å velge trekkspill som instrument og musikk, som en alternativ hobby for mange ungdommer.

Jeg har lest gjennom mange innstillinger som er gjort av andre enn meg, men som ikke har hatt større suksess i praksis. Fra mange plasser i landet, rapporteres det om færre og færre medlemmer, man legger ned klubber og organiserte øvinger og instrumentet forsvinner fra musikkskolene, i hovedsak en negativ utvikling på landsbasis.

Det er dog en del hederlige unntak, i vårt distrikt spesielt Lofoten. Det er også et gryende miljø i Andøy. Det ser ut som dette er basert på konkrete kompetansepersoner i samarbeide med kommunale musikkskoler.

Siden jeg startet på forslaget til innstillingen om rekrutteringsarbeidet, har jeg besøkt de forskjellige miljøene ved flere anledninger. Det var et DM siste år som var interessant, både innholdsmessig og kostnadmessig. Etter den tid var jeg på Tjeldsund-Treffet i regi av Harstad TK, som også var et fint arrangement. Jeg dro videre til Polleidefestivalen, og var til sist på trekkspilltreffet i Lofoten.

Det er årsklassen over 50 år som i det vesentligste er representert som utøvere i dette miljøet. Musikken som framføres er også påvirket av dette faktumet. Det er mange gode utøvere på instrumentet og det ser ut som folk hygger seg i lag når man møtes, men det skjer ikke særlig nyrekruttering i disse miljøene. Det er utøvere som reiser Skandinavia rundt på alle festivalene som finnes, og blant annet Polleidefestivalen var representert av utøvere fra stort sett hele landet. Jeg viser for øvrig en egen kort rapport fra denne festivalen.

Et vellykket rekrutteringsarbeid ser ut til å være nært knyttet til en ressursperson i lokalmiljøet. Etter mitt syn er det rom for forskjellig musikk i de enkelte miljøene, noe jeg tror er en stor fordel. Samarbeide med andre instrumenttyper ser også ut å være viktig. Trekkspill egner seg i mange sammenhenger og det er et viktig instrument også i moderne musikk.

Det jeg egentlig forsøker å si er at rekrutteringsarbeidet stort sett har samme utgangspunkt i hele landet, men det er mer snakk om ressurspersoner til å lede rekrutteringsarbeidet for trekkspill. Det skal også en viss økonomi til for å kunne beholde disse ressurspersonene i lokalmiljøet. Det skal ikke minst være en del organisert virksomhet fra miljøet, så som treff, konserter, sosiale sammenheng,

utvekslinger med andre distrikter m.m. En viktig del i rekrutteringsarbeidet, er å beholde rekrutten etter at han har startet. Opptreden, turer, og treff er en svært viktig del i dette arbeidet.

Hvor henter vi ressurspersoner? Det finnes selvsagt en del slike personer i lokalmiljøene, men vi har så langt fra nok. Vi har heller ikke økonomi til alle de ressurspersonene vi trenger med dagens system. Vi har heller ikke akseptert at andre instrumentaktører kan være verdifulle medlemmer i miljøet. På Polleidet spilte jeg sammen med en utøver som hadde en fantastisk fremførelse på skeier. Jeg innrømmer det, det er var noe av det beste jeg har sett og hørt. Hannes framføring gjorde det lett for meg å spille.

Når vi får fram ressurspersoner som både har utdanning innenfor musikk, har disse lettere for å få seg et arbeide som er lokalisert til større sentre. Disse sentrene har større betalingsemne og har større bruk for den enkelte utøver. Jeg har sett over grensene til våre andre nordiske land for å se på hvordan man gjør ting der. Det ser ut som de fleste områdene hos våre nordiske naboer har de samme problemene som oss, men de er mye flinkere til å beholde de nyrekrutterte enn oss. Forskjellen er at man har en større sosial aktivitet, samlinger, utvekslinger, og konserter.

Nordvest i Russland er det mange musikkutdannede personer som gjerne vil jobbe i Norge. Disse er ofte svært inspirerende og klarer å rekruttere personer til de fleste instrumentgrupper og til flerartet musikk. For vårt distrikt vil jeg konkret foreslå at man aktivt søker personer fra nordvest Russland som kunne tenke seg å jobbe med musikk i vårt distrikt. Jeg ville bruke tid og krefter på å undersøke om man kunne engasjere personer i fullt arbeide som musiker. Jeg kunne tenke meg å arbeide med flere arbeidsgivere om å få virksomhet nok til å lønne en utdannet person. Jeg har positive erfaringer med utdannede personer fra Russland og fra andre øststater.

Det var en konstant mangel på gitarer, bass, og andre rytmeinstrumenter på de arrangementene jeg var på. Det var noe varierende kvalitet på de enkelte utøverne på disse instrumentene. Vi manglet sangere, munnsspill, og andre instrumenter som gjør trekkspillmiljøet attraktivt nok. Vi trenger en nytenking når det gjelder type musikk. Det kan hende vi må avlive ordet "trekkspillklubb" og "toradergruppe"? Kan hende at organiseringen bør hete "musikk klubben". Dette vil skape mange problemer når det gjelder konkurranser nasjonalt og internasjonalt, men det er tema som jeg ikke skal ta inn i rekrutteringsdebatten.

Igjen vil jeg poengtere hvor viktig det er for rekrutteringen at den enkelte rekrutt får framført sine ferdigheter for publikum. Det betyr at vi er nødt til å arrangere konserter i forskjellige former etter hvert som rekrutten høster bedre og bedre ferdigheter. Et av våre største behov som menneske, er å kunne vise våre ferdigheter for andre, og mange velger miljøer hvor fremføring av ferdigheter skjer ofte. Dersom ferdighetene er påvirket av godt utdannede personer, vil det være et særlig insitament for å kunne tilhøre gruppen. Grunnmaterialet er stort sett det samme i hele landet, men det er utøvelsen av det menneskelige materialet som er forskjellig. Jeg tror det er noe vi kan gjøre noe med.

Som sagt skal min del av jobben være ei innledning til en diskusjon i kretsen vår om framtidig handlemåte i rekrutteringsarbeide. De tanker og ideer jeg fremmer i dette dokumentet er kun ment som en innledning, ikke som en kvalifisert uttalelse for det rekrutteringsarbeidet som skal foregå i distriktet.

Jeg skal ikke i denne sammenheng ta for meg konkurransen fra andre media, som etter mitt skjønn ikke er interessant. Det er uavhengig av alle andre medier en viss gruppe mennesker som er interessert i musikk, og det er denne gruppen vi henvender oss til, fortrinnsvis med trekkspill, man også alternativt med andre instrumenter. Det vi i denne sammenheng diskuterer, er hvordan vi får disse til å komme til oss til en organisert samling av mennesker som spiller sammen til glede for andre og seg selv.

Til sist vil jeg nevne kostnadene med å være tilsluttet et musikkmiljø som vårt. Konklusjon er at miljøet krever større og større økonomiske kostnader hos den enkelte aktør. Det er dyrt å kjøpe instrumenter, det er dyrt å delta på DM, det er dyrt å reise over lange distanser, og det er dyrt å engasjere en ressursperson i et helt år. Om vi ikke har ideer om hvordan vi kan redusere kostnadene, evt. øke inntektene til aktørene i miljøet, vil de økonomiske belastningene bli en av de største flaskehalsene i rekrutteringsarbeidet. Jeg tror økonomien allerede nå er et viktig hinder for rekruttering til trekkspillmiljøene.

Det er selvsagt god inntekt for den aktuelle arrangør av DM, men det er forferdelig dyrt for en familie med eks. to medlemmer som skal delta. I tillegg kommer det reiseutgifter og overnatting. Jeg har hatt to barn som har deltatt en gang på slike vilkår. Selv jeg tenkte meg at det kanskje var bedre at barna hadde en annen, mindre kostbar hobby.

Jeg tror at vi i trekkspillmiljøet tenker oss godt om hvordan vi kan gjøre hobbyen mindre kostbar. Bortsett fra reiseutgiftene til Polleidet og til Lofoten, var disse treffene rimelige. Kanskje dette er veien å gå fremfor DM.

Oppsummering:

Jeg skal ikke foreslå en nedlegging av DM, men jeg vil advare mot at vi lar kostnadene i DM bare stige fra år til annet. Jeg lar min innledning ende med at jeg mener det er viktig at vi får:

- knyttet til oss ressurspersoner,
- gjerne henter disse fra nordvest Russland
- arrangerer treff, konserter, utvekslinger
- har større toleranse for andre instrumentgrupper
- velger musikk som passer for rekruttering
- jobber aktivt for å få redusert kostnadene til utøverne
- beholde de gode i miljøet

Jeg leverer dette materialet til styret i NTL, distrikt 11, Nordre Nordland som bestemmer det videre arbeidet med materialet. Om noen medlemmer ønsker kontakt med oss for kommentarer, diskusjoner, eller saklig kritikk, antar jeg at styret planlegger en kontaktrunde som gjør dette mulig.

Jeg håper det kommer mange reaksjoner på diskusjonen, og det er dine meninger som gjør at vi kan være rimelig sikker på de avgjørelsene vi tar om rekrutteringen i vårt distrikt.

Nå avventer jeg kommentarer og gode idéer på **Facebook** eller på vår hjemmeside - både fra vår krets og fra andre steder i landet hvor rekruttering har vært vellykket.

Lykke til!

Sortland, den 19. august 2008

Egil Daljord

Kasserer i Nordland Nord krets av Norske Trekkspilleres Landsforbund.

[Til toppen av siden](#)